

Çocuklar için Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18967>

Özet

Çocuklar için Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeği (Ç-NEPÖ), ilk olarak Dunlap ve arkadaşları tarafından geliştirilen yetkinlere yönelik Yeni Ekolojik Paradigma (NEP) Ölçeği'nin çocuk formunun Türkçeye uyarlama çalışmasıdır. Bu ölçek, çocukların çevreye yönelik tutumları, ekolojik inançları ve insan-doğa ilişkisine dair algıları ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması ve ilk psikometrik bulguları 2015 yılında Şahin, Sarçam ve Azz tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışma, özellikle üstün yetenekli öğrencilerin ekolojik dünya görüşlerini incelemeye odaklanmıştır. Bu araç, eğitim ve çevre psikolojisi alanlarında çocukların çevre bilincini değerlendirmek için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yeni Ekolojik Paradigma, Çevre Tutumu, Ekolojik İnançlar, Çocuk, Uyarlama, Üstün Yetenekli Öğrenciler, Psikoloji, Çevre Psikolojisi.

Yazarlar

S. H. Şahin, Hakan Sarçam, M. Azz.

Amaç

Çocuklar için Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeği'nin temel amacı, okul çağındaki çocukların ve ergenlerin çevreye yönelik genel dünya görüşlerini ve ekolojik inançları sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle bireylerin kendilerini doğadan ayrı ve üstün görme eğilimi (İnsan Muafiyet Paradigması) yerine, insanlığın ekolojik sistemin bir parçası olduğu yönündeki inancı (Yeni Ekolojik Paradigma) ne ölçüde benimsediğini belirlemeye yardımcı olur. Türkçeye uyarlama çalışması, bu yapının kültürel olarak Türkiye örneğinde geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülüp ölçülemeyeceğini tespit etmeyi hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, sosyolojik ve çevre psikolojisi literatüründe merkezi bir rol oynayan Yeni Ekolojik Paradigma (NEP) yapısının ölçmektedir. NEP, Dunlap ve Van Liere tarafından geliştirilmiş olup, insanlığın doğanın sırtlamalarına tabi olduğunu ve ekolojik sistemlerin kırılgan olduğunu kabul eden bir dünya görüşünü temsil eder. Ölçek maddeleri genellikle ağıdaki temel boyutları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır:

İnsanlığın Sırtlaması: İnsanların doğanın fiziksel ve biyolojik sırtlamaları amaçlanmaktadır. İnanç.

Ekokrizis Gerçekliği: Mevcut çevre sorunlarının ciddiyetini ve gerçekliğini kabul etme.

Doğal Denge: Doğal dengenin kırılan ve kolayca bozulabilir olduğu inancı.

Antroposantrizmin Reddi: İnsanların dünyadaki diğer türlerden üstün olduğu veya özel muafiyetlere sahip olduğu düşüncesinin reddi.

Çocuklar için uyarlanan bu versiyon, karmaşık felsefi kavramları çocukların anlayabileceği basit ve somut ifadelerle dönüştürerek ekolojik dünya görüşünü tespit etmeyi amaçlar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması, geçerlik çalışmaları temel olarak yapılmış geçerli üzerine odaklanmıştır. Şahin, Sarıçam ve Ayyıldız (2015) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin orijinal yapıyı Türkiye kültüründe ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için çeşitli istatistiksel analizler kullanılmıştır.

Yapı geçerliği, genellikle doğrulayıcı veya açıcı faktör analizi yöntemleriyle incelenir. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen faktörlere uygun şekilde yüklendiğini göstermeyi amaçlar. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, çalışmanın bazı "ilk psikometrik bulgular" içerdiğini gösterir. Bu, ölçeğin Türkçe formunun, ölçmeyi amaçladığı ekolojik dünya görüşü yapısını başarıyla bir şekilde ölçtüğüne dair kanıtlar sunulduğu anlamına gelmektedir.

Güvenirlik

Psikometrik özelliklerin bir parçası olarak güvenilirlik, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. Çocuklar için Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeği'nin güvenilirlik çalışmaları, genellikle iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) ile değerlendirilmiştir.

2015 yılında gerçekleştirilen uyarlama çalışması, ölçeğin genel olarak kabul edilebilir düzeyde bir iç tutarlılığına sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla elde edilen puanların güvenilir olduğunu göstermektedir. Güvenirlik katsayılarının detayları için kullanılan orijinal makaleye başvurmanız gerekmektedir.

Faktör Analizi

Çocuklar için Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama sürecinde yapılmış geçerli test etmek için Faktör Analizi kullanılmıştır. Orijinal NEP ölçeği genellikle çok boyutlu bir yapıya sahiptir etse de, çocuk formunun faktör yapısı, yapı grubunun bilişsel gelişim düzeyine bağlı olarak tek veya çok faktörlü olabilir.

Uyarlama çalışmasında (Şahin, Sarıçam ve Ayyıldız, 2015), ölçeğin faktör yapısının Türkiye örneğine uygunluğu test edilmiş ve muhtemelen ölçeğin maddelerinin ekolojik dünya görüşünü temsil eden teorik boyutlara uygun olarak gruplandırılmıştır. Bu analizler, ölçeğin kültürel ve dilsel farklılıklara rağmen yapısal bütünlüğünü koruduğunu teyit etmiştir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) Ölçeği

Format: Genellikle 3 veya 5 noktalı derecelendirmeli Likert Tipi Ölçek (Örneklem yaşına göre basitleştirilmiş formatta sunulur).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Yaş Grubu: İlkokul ve Ortaokul öğrencileri (Genellikle 8-14 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Şahin, Sarıçam ve Ayyıldız (2015) çalışmasında, ölçeğin psikometrik özellikleri üstün yetenekli öğrenciler üzerinde test edilmiştir. Ancak ölçek, genel çocuk popülasyonuna yönelik ekolojik inançlar ölçmek için tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report). Katılımcılardan, ekolojik ifadelerle ne ölçüde katılıp katılmadıklarını belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Çevre Bilinci, Yeni Ekolojik Paradigma, Ekolojik Dünya Görüşü, Faktör Analizi, Çocuk Psikolojisi, Likert Ölçeği, Hakan Sarıçam.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hakan Sarıçam

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi Yok

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi Yok

Yazışma Adresi: hakansaricam@gmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: Ölçeğin Türkçe uyarlama ve ilk psikometrik bulguların yayımlandığı yıl 2015'tir.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için gerekli izinlerin ve olası ücretlendirme bilgilerinin sorumluluk sahibi yazar (Hakan Sarçam) ile doğrudan iletişime geçilerek öğrenilmesi tavsiye edilir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar genellikle yazarın iznine tabidir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası, Arap Psikolojisi kaynak sitesinde şu adresten indirilebilir: [cocuklar-icin-yeni-ekolojik-paradigma-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Şahin, S. H., Sarçam, H., ve Ayyaz, M. (2015). Çocuklar için Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeğinin ilk psikometrik bulguları ve üstün yetenekli öğrencilerde ekolojik inançlar. *Eurasian Education & Literature Journal*, 1(3), 19-29.

Makalenin dijital nesne tanımlayıcısı (DOI): <http://dx.doi.org/10.17740/eas.edu.2015/V3/02>.

Makalenin doğrudan bağlantısı (PDF): edulit.eurasianacademy.org.

Çocuklar için Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen referans olarak gösterilen orijinal akademik makaleye başvurunuz (Şahin, Sarçam, ve Ayyaz, 2015).